

U2: Ny energi må til

Norge står foran et historisk kraftunderskudd. Drevet av økt befolkningsvekst, økt forbruk og elektrifisering av fossildreven virksomhet strekker ikke vannkraften lenger til. Tiden da Norge var forsynt nærmest utelukkende med billig og stabil vannkraft er over. Stadig oftere må vi importere kraft for å dekke eget kraftbehov, til en langt høyere pris enn det vi er vant til. Derfor trengs det nå et nytt kraftløft.

LO og NHO lanserte høsten 2023 "Det store kraftløftet" som utreder behovet for ny kraft og kraftsituasjonen fremover. Rapporten støtter funnene til NVE om at vi frem mot 2030 vil ha et minkende kraftoverskudd, og at det trengs ny kraftutbygging i landet. Østfold er sammen med resten av det sentrale Østlandet særlig utsatt, med et stort kraftunderskudd. Østfold er dessuten et vekstfylke, med tilflytting og befolkningsvekst og mye ny industri med behov for kraft. I tillegg kommer særlige behov for industriområdet på Øra, med både eksisterende kraftkrevende industri og stort potensiale for nyetableringer. Med kunnskapsbedrifter som Hydrovolt og spisskompetanse i området vet vi at mange av de nye næringene i det grønne skiftet vil søke seg hit. Da må det finnes tilgjengelig kraft. Og overføringskapasiteten mot andre kraftproduserende deler av landet må være god nok.

Til nå har debatten fokusert mye på importerte strømpriser. Tilknytningen til Europa gjennom sjøkabler, eksport av strøm og markedsstyring har utvilsomt utfordret utgangspunktet om at strøm i Norge skal være et allemannsgode. Men problemet er ikke alene eksport av kraft, men kombinasjon av markedsstyring og stadig større knapphet på egen rimelig produksjon. Enn så lenge skjermes vanlige folk for høye strømpriser delvis gjennom den såkalte strømstøtten. Men for både bedrifter og lavtlønte er strømprisen og knapphet på kraft et stadig større problem. På sikt må vi sikre en selvforsyning, ikke en subsidiering av dyr importert kraft.

For SV er naturmangfoldet svært viktig. I alle store infrastrukturutbygginger må naturen ivaretas. Som med vannkraft representerer vindkraft en stor inngripen i naturen, som uaktsomt kan gå svært hardt ut over utsatte dyre- og plantearter. Inngrepene er også krevende å reversere. Sist må også særlige hensyn, som urfolks- og beiterettigheter, ivaretas.

Østfold SV mener derfor det må komme en helhetlig politisk plan for å sikre en suveren norsk selvforsyning med kraft fra nå og frem mot 2050. Målet må være at norske innbyggere og bedrifter skal være forsynt med billig kraft, at det skal være svært små regionale forskjeller i strømpris, og at kraftkrevende industri skal kunne sikre langsiktig tilgang til kraft til svært konkurransedyktig pris. Et storstilt nasjonalt prosjekt for energisparing og –effektivisering må på plass, sammen med at vi på sikt vurderer andre former for kraftproduksjon uten CO₂-utslipp og med små naturinngrep.

Industriområdet Øra er et av de områdene i Norge som raskt må få mer kraft. Dette er ekstra viktig fordi en rekke nøkkelbedrifter til det grønne skiftet opererer eller ønsker å etablere seg på Øra. Østfold SV krever politisk handling på lokalt- og nasjonalt nivå for å sikre mer kraft til Øra, dels gjennom bedre overføringskapasitet, dels gjennom mer lokal produksjon, som ved bruk av sol, batterier og spillvarme, samt at den feilaktige klassifiseringen av Frevar som gjør bedriften kvotepliktig må opphøre. Dette er i dag med på å gjøre at kraft fra forbrenningsanlegget ikke går tilbake til bedriftene på Øra.

45
46

47 For å ivareta denne storstilte planleggingen og utviklingen av fremtidens kraftproduksjon og
48 sirkularitet mener Østfold SV det må opprettes et nytt statlig ressurscenter for å drive og bistå
49 utviklingen og kompetansen. Som følge av Norsus tilstedeværelse i Fredrikstad og en rekke
50 andre fornybarbedrifter i kommunen og fylket mener Østfold SV det bør opprettes et slikt
51 senter i Fredrikstad, gjerne tilknyttet NVE, etter modell fra Oljedirektoratets etablering i
52 Stavanger som svar på etableringen av norsk petroleumsvirksomhet. Senteret skal ha ansvar
53 for faglig utvikling og kunnskap om sol og vind i Norge, i tillegg til batteri- og lagringsløsninger
54 for knyttet energinettet.

55 **Forslagsstiller:**

56 Fredrikstad SV

